

El forat com a instrument

Han passat vint anys del debut poètic de Laura López Granell / ARXIU

FORAT
Laura López Granell

Editorial: Godall
Barcelona, 2015
Pàgines: 72
Preu: 15 euros

Forat és el nou llibre de poemes de Laura López Granell (després de 21 anys des de la publicació de la seva *opera prima*, *Itineraris*) publicat per Godall Edicions, dins de la recentment estrenada col·lecció de poesia *Cadup*, de cuidada edició. *Forat* destaca per la síntesi de la frescor que irradia, d'una enganyosa senzillesa aparent, com si es tractés d'un primer llibre (de fet, diria que en certa manera ho és), combinada amb l'ofici poètic i un treball de cura que s'intueix al darrere. Des d'una honestedat poc habitual, el llibre traspasa gèneres sense renunciar a la seva pròpia condició. De la mateixa manera ho fa, diria, amb la tradició literària que l'acompanya. Es tracta d'un llibre equilibrat, que alterna poemes més narratius amb d'altres de caràcter més breu i epifànic sense perdre mai el gust per la cadència i musicalitat, on cada cosa està col·locada al lloc que li correspon. És a dir, el llibre funciona. A partir d'aquí: sobre gustos, colors.

Una de les virtuts de *Forat* és que demostra que l'honestedat no està renyida amb l'apropiació de l'eina poètica. Cada poema disposa del vestit adequat que ha exigint a l'autora per tapar-se les vergonyes, tot mesclant les escenes quotidianes amb les experiències fondes que la vida disposa. Fet i fet és el que li toca a un llibre de poesia. Però Laura López Granell ho fa amb una transparència que enganya, i trepana.

Forat destaca també per allò que el prologuista anomena "paradigma ferrateria", quan, llegint López Granell des de l'obra de

Gabriel Ferrater, parla de la "precisa articulació entre concreció i abstracció", de "la representació del que és invisible a través dels elements visibles". *Forat* és directe i intel·ligible, amb voluntat comunicativa, alhora que suggeridor i amb resolució per anar més enllà. Sap colpir sense deixar-se endur per temptacions pirotècniques, generant un tum-tum soterrat al llarg de tot el llibre que és el que acaba deixant petja. Allà on d'altres –en el seu continu grinyolar de bomba oxi-

dada– busquen petroli la poeta n'ha sabut extreure un doll d'aigua per al seu jardí. Potser per això en alguns moments flirteja amb una certa cursileria, tot i que se'n surt prou bé, assenyalant-ne la vora sense caure-hi. Perquè ho fa des d'una presump-ta candidesa que també sap ser irònica i incisiva, que sap recular quan cal per aconseguir la victòria final. Pensem que *Forat* parla d'un dels temes més difícils, de tan gastat, en poesia: l'amor. I se'n surt. Perquè el forat és caiguda i recer. Perquè contraposa l'amor (en el sentit més ampli) a la por, al desig i a la manera com cal dir-lo en el poema. Perquè l'*striptease* que se'n podria derivar acaba, fet i fet, essent despullament que s'esdevé en el lector. És a dir, si hi ha dolçor és perquè el poema la reclama, no a l'inrevés. De la mateixa manera, si hi ha acidesa aquesta ja ve desvinculada de l'emoció original, passada pel sedàs de la resemantització poètica. El resultat és la transparència d'un cristall precios brodat a foc lent al cor de la muntanya. Guaitin, per exemple, la mescla de claredat i fondària en la conclusió del poema *10 centímetres*: "Gràcia sota pressió, en

digué Hemingway, del coratge. / Com el poema en diu dansar, de caure." Guaitin, per exemple, la mescla de goig, nafra i poesia cap al final del primer poema del recull: "I en la insistència dels cops / descobrir que som instrument de corda."

Forat és un llibre que cal tenir present, i a la lleixa, sense pols. Facin vostès la prova. Al capdavant, es tracta d'un assumpte prou simple a la vegada que primordial, la prova del cotó fluix: llegeixin-lo. *

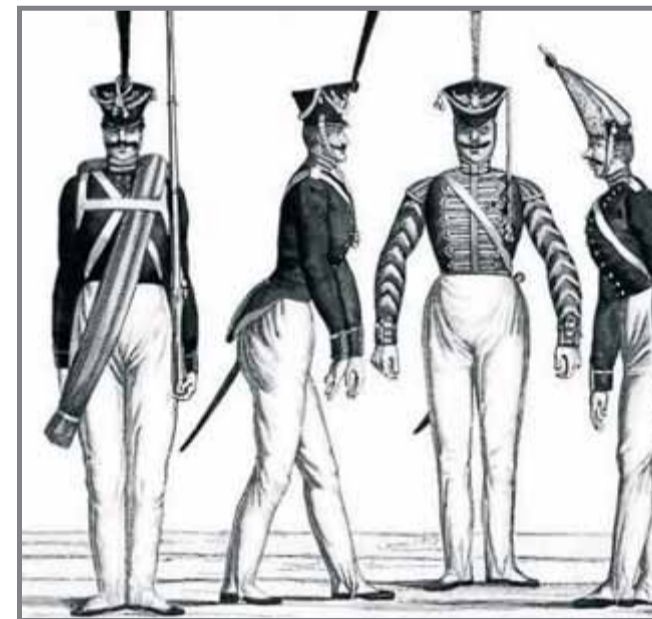
NOVEL·LA JORDI LLAVINA

Mort ocasional

Quina deliciosa història, aquesta de l'escriptor i filòleg rus Iuri Tiniànov (1894-1943), un dels fundadors del formalisme en aquell gran país. I que escaient, per cert, que un formalista imagini una obra com aquesta, en què el que s'escriu un dia per error en un document oficial acabarà agafant vida pròpia. La broma de Tiniànov, malgrat tot (i per desgràcia), no ho és tant, ni de bon tros: quantes històries totalment mancades de raó i de mesura no ha produït la *maquinària administrativa i burocràtica* dels estats! Mentre anava llegint la *nouvelle*, em venien al cap el soldat de Hasek –i també el conte *El capot*, de Gógol,

que Creus cita en la seva magnífica introducció–, i pensava que aquesta literatura que parteix d'un element hilarant acaba desembocant en Kafka, que també tenia, en la impietosa inèrcia de la maquinària dels estats, un dels seus temes predilectes. Illegia Tiniànov i em semblava entendre encara millor Mrozeck, per exemple, que va dedicar tantes pàgines –i tan brillants– a la lluita perduda de l'individu contra la massa.

En l'ordre del dia del seu regiment, un escriptent amb poca traça comet un parell d'errors, que acabaran tenint proporcions colossals. Primer escriu *difunt* al costat del nom d'un soldat que és ben viu –el mort era el nom que el prece-

Un gravat amb soldats de l'època de l'obra de Tiniànov / ARXIU